

Közös utazáson

Szerelem volt első látásra. És szerelem marad az utolsó pillantásig”, mondja Erik. A 82 éves férfi nem rajongó, nem romantikus lélek, hanem olyan ember, aki sosem vesztegetett sok szót. Ilyennek írja le magát. Ma demenciában szenvedő emberek idősotthonában lakik, három évvel ezelőtt ott bérelt lakást. Öreg, de tökéletesen egészséges. Ötvenéves koráig saját földjén gazdálkodott, aztán teológiát tanult, és evangélikus lelkész lett. Hét gyermek apja. Élete és feleségének élete tele volt munkával. A gyerekek, a parasztgazdaság és aztán a parókia. Feleségével úgy tervezték, hogy öregkorukban kettesben fognak csinálni valamit. Utaznak, megismerik a világot. De hetvenes évei elején felesége egyedül indult útnak, és elköltözött a feledés országába.

Felesége most már néhány éve az említett idősotthonban él, a demens betegek részlegén. Először megpróbálták otthon zöld ágra vergődni, de amikor a demencia egyre előrehaladottabb lett, már nem győzték. Így Erik is bevonult feleségével az idősotthonba, ahol egyedül él a lakásában. A reggeli idején meglátogatja feleségét. Sétálni megy vele, olykor főz neki valamit kicsi konyhájában, s akkor együtt étkeznek. És történeteket

mesél neki, korábról, amikor még fiatalok voltak. Emlékszel...? Együtt nevet feleségével, aki hallgat. „De együtt vagyunk, és ez ajándék”, mondja Erik. Úgy látja, hogy felesége elégedett. És hiszi, hogy megérti őt. A maga módján. „Ez nem a nyelv és annak nyelvtana, hanem a szavak zenéje, amely eléri feleségem fülét és lelkét”, vallja Erik, és úgy tűnik számára, hogy felesége boldog. Miért kényszerítene feleségét a zavarodottság, a csöndes távollét kegyelmes érzéketlenségéből a jelenbe, amelyben még önmagát sem képes megismerni? És ki mondja meg, kérdezi, hogy a tájékozódni képesek világának mércéi a kizárólagosan helyes, kizárólagosan humánus mércék-e?

A feledésbe vezető úthoz mindketőtjük számára igen sok válság kapcsolódott, félelem, harag, kétségbeesés. Felesége mára megérkezett a saját világába. És Erik úgy akarja elfogadni őt, amilyen.

Csak olykor hosszan elnézi a feleségét, és fölteszi magának a kérdést: Vajon mit gondol most? Mit érez? Megismeri-e még őt? Mennyire tért már vissza a múltba, és mennyire, a férjével és a gyerekeivel kapcsolatos emléket törölte már ki a memóriája? Felesége nem válaszol neki. Ő azon-

ban bízik abban, hogy jó dolog a közelében lenni.

Gyerekei számára bérelt egy második lakást is az idősotthonban, hogy hétféteken meglátogathassák a szüleit. És berendezett egy meditációs szobát, hogy gyakorolni tudja a csendet. „Mert amikor a hallgatásban együtt vagyok a feleségemmel, úgy érzem, hogy biztonságban vagyok, és jól érzem magam”, mondja. Havonta egyszer együtt mennek áhítatra az otthon kápolnájába. Elnézik a kis oltáron égő gyertyákat, hallgatják az énekeket és a felolvasást a Bibliából.

És ha kezébe veszi felesége kezét, és megsimogatja az arcát, és egy régi gyerekdalt zümmög, felesége olykor elmosolyodik. Kicsi mosoly ez. Egészen kicsi, apró mosoly. Mintha megismerné őt. Vagy mégsem. Ki tudja?

Erik elmondja, hogy néhány hét óta nem kérdezi önmagától, hogy felesége milyen messzire távolodott már tőle a feledés szigetére. Feleségével van, és mellette is marad: „Feleségem több mint ötven éven át velem járt minden utamon. Most én megyek vele az ő útján.”

Doris Weber

Forrás: Publik-Forum Extra, 2012/1, Lieberim Alter

Vauhallan Sèvres Paris

Hogyan tudnék összebarátkozni a halállal? Azzal a ténnyel, hogy mindabból, amiről azt hiszem, «ez én vagyok», semmi sem fog megmaradni, minden fel fog oldódni.

Mégis megvan az intim meggyőződésem, hogy nem megsemmisülésről van szó, hanem inkább feloldódásról valami finomabb valóságban.

De hogyan lehetne bizalmam ebben az ismeretlen átmenetben, hiszen annyi súlyos gondolat, oly sok ki nem békült érzélem kötődik ahhoz az elkerülhetetlen tényhez, amit számunkra a halál képvisel? Nem is szólva a testünkről és az ösztönünkről, amelyek mit is tehetnének mást, mint fellázadni ellene?

És mégis fel akarok készülni, felkészülök erre az ismeretlen átmenetre.

Utóvégre már nem ragaszkodom annyira ahhoz, amiről azt gondolom, remélem, hogy ez az élet, ez az «én életem». Akkor fel tudom-e tenni magamnak a kérdést: Mihez ragaszkodom személyesen annyira, hogy nem akarék feloldódni valami nagyobbban? Meg tudom-e állapítani hitetlenségemet egy alig észlelhető, de valóságos finom testben, amely végtelenül nagyobb az enyémnél? Fel tudom-e ismerni tárgyilagosan, hogy földi életem vándorlása után mi maradt a jelenlétemben olyan, ami a kegyelem kegyelme folytán a halálom után, saját identitását valószínűleg feladva, részt tudna venni ebben a finom testben?

Részt venni úgy, mint a saját sejtjeim bennem, amelyek külön-külön – mondhatnánk – nem számítanak, és mégis számítanak, mert nélkülük nem léteznék. Mennyi van be-

lölük a testemben, és mennyi ideig élnek a testemhez viszonyítva? Jobban értik-e szerepüket a testemben, mint én a szerepemet és egy nálam sokkal nagyobb valamihez tartozásomat? Pedig a sejtjeim együtt a testemet képezik, amely egy az övéknél sokkal hosszabb időtartamra van itt azért, hogy a maga során egy nála sokkal nagyobb alkotásban vegyen részt.

Továbbá megtanultam azt, és az előérzetem is megvan róla, hogy ez a nagy „felsőbb test”, ami vár ránk, valószínűleg sokkal befogadóbb és jóindulatúbb az egyéni lelkek szegény egyéni hozzájárulásai iránt, mintsem én vagyok a sejtjeim iránt, amelyek mégis bátran és hűségesen követik egymást.

Ahelyett, hogy védeni próbálnám azt, aminek tartom magamat vagy amivé válni reménykedem, tudom-e azt az állapotot gyakorolni, amelyben felajánlom magamat egy nagyobb életnek, újra rátalálva az e megtéréshez szükséges nyugalomra és békére?

Mennyi idő áll még a rendelkezésemre ahhoz, hogy tudatossá váljak e két test vagy kozmosz valóságát illetően? Az egyiket hű sejtjeim képviselik az alacsonyabb világban, a másik a magasabb világban rejlik, amelyben fel fog oldódni az, amit az egyéniségemnek hiszek. Ha sikerül ezt elfogadnom, ha kibékülök az életnek ezen törvényével, akkor valószínűleg sok felesleges szenvedést és visszautasítást el fogok kerülni, és képes leszek a nekem kijáró szerepet játszani a Teremtés művében.

Hollán László